

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/17/196

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	06.03.2017 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	26.01.2017 (registreeriti inspektsioonis 27.01.2017)
Teabevaldaja	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium address: Harju 11, 15072 Tallinn e-posti address: info@mkm.ee
Vaide esitaja	Eraisik address: Xxxxx x, Xxxxxx xxxxxx, 62222 Tartumaa e-posti address: xxxxxxx@ut.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on menetluse käigus vaide esitajale teabenõudes soovitud dokumendi edastanud;
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 23. detsembril 2016 saatis vaide esitaja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (MKM) teabenõude, milles palus saata 22.09.2011.a memorandum.
2. 30. detsembril 2016 keeldus MKM teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud memorandum on märkega "asutusesiseseks kasutamiseks", mistõttu dokumenti ei väljasta.

3. 6. jaanuaril 2017 saatis vaide esitaja MKM-le uue teabenõude, milles palus saata dokument, millega ja mis põhjusel 22. septembril 2011.a. valitsuskabineti nõupidamisele Rail Balticu rajamise küsimuses MKM-i poolt esitatud memorandum kuulutati asutusesiseseks kasutamiseks (varustati vastava märkega).
4. 13. jaanuaril 2017 vastas MKM, et nimetatud dokument on kuulutatud asutusesiseseks kasutamiseks avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 punkti 3 kohaselt, mille alusel on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks teabe, mille avalikuks tulek kahjustaks riigi välissuhtlemist. Milles eelnimetatud kahjustamine seisneb, seda MKM ei põhjendanud.
5. 13.01.2017 esitas vaide esitaja seoses eeltooduga Andmekaitse Inspeksioonile selgitustaotluse.
6. 25.01.2017 vastas inspeksioon vaide esitaja selgitustaotlusele, milles muuhulgas selgitas, et kui vaide esitaja leiab, et tema õigusi on rikutud, on tal võimalus esitada vaie.
7. 26.01.2017 esitas vaide esitaja MKM-i poolt teabenõude täitmisest keeldumise peale vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaidlustatav haldusakt või toiming:

Andmekaitse Inspeksiooni kiri 25.01.2017 nr 2.1-5/17/106 Vastus selgitustaotlusele.

Vaide esitamise tähtaegsus:

Andmekaitse Inspeksiooni kirjas 25.01.2017 nr 2.1-5/17/106 on märgitud, et kuni 6. veebruarini 2017 on võimalik esitada vaie ja sellega seoses täpsustada kirjas toodud kolme asjaolu. Seega on vaie tähtaegne.

Vaide sisu:

Raudtee Rail Baltica rajamise küsimust arutati Vabariigi Valitsuse kabinetinõupidamisel 22.09.2011 ning otsustati rajada 1435 mm rööpmelaiusega raudtee liinil Tallinn-Pärnu-Eesti/Läti piir. Arutelu ja otsuse aluseks oli Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastav memorandum. Selleks, et teada saada nimetatud memorandumisi sisu, saatsin ministeeriumile kaks teabenõuet ja sain neile mõlemale vastused.

1) 23. detsembril 2016 saatsin Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile teabenõude, milles palusin saata 22.09.2011.a memorandumisi.

2) 30. detsembril 2016 sain Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt e-kirjaga vastuse minu 23.12.2016 teabenõudele: „...suur tänu teabenõude eest. Teie soovitud memorandum on märkega "asutusesiseseks kasutamiseks", mistõttu MKM dokumenti ei väljasta.“

3) 6. jaanuaril 2017 saatsin e-kirja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, milles palusin: „... saata dokument, millega ja mis põhjusel 22. septembril 2011.a. valitsuskabineti nõupidamisele Rail Balticu rajamise küsimuses Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt esitatud memorandum kuulutati asutusesiseseks kasutamiseks (varustati vastava märkega)“.

4) 13. jaanuaril 2017 sain Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt e-kirjaga teabenõudele järgmise vastuse: „...suur tänu teabenõude eest. Nimetatud dokument on kuulutatud asutusesiseseks kasutamiseks avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 3 kohaselt,

mille alusel on teabevaldaja kohustatud kuulutama asutusesiseseks kasutamiseks teabe, mille avalikuks tulek kahjustaks riigi välissuhtlemist“.

Esitatud kirjavahetusest nähtub, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei väljastanud 22.09.2011.a Vabariigi Valitsuse kabinetinõupidamisele esitatud memorandumit Rail Baltica rajamise asjus. Toodust tulenevalt pöördusin kirjaga 13.01.2017 Andmekaitse Inspeksiooni poole, et saada selgust, kas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevus seoses nimetatud dokumendile juurdepääsu piirangu kehtestamisega on vastavuses AvTS sätestatuga. Minu kirjale saabunud vastus – kiri 25.01.2017 nr 2.1-5/17/106 ongi käesoleva vaide esitamise põhjuseks.

Vaide asjaolud on järgnevad:

Andmekaitse Inspeksioon märgib kirjas 25.01.2017 nr 2.1-5/17/106, et selgitustaotluse korras ei ole võimalik vastata minu 13.01.2017 pöördumises toodud küsimustele 1-3.

Eeltoodust tulenevalt palun Andmekaitse Inspeksioonil algatada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) suhtes järelevalvemenetlus, et teada saada, kas kõnesolevale memorandumile juurdepääsupiirangu kehtestamine oli põhjendatud või mitte. Järelevalvemenetluse käigus palun kontrollida MKM-i poolt piirangu kehtestamise õiguspärasust ning kui piirang on kehtestatud ilma õigusliku aluseta, siis kohustada MKM-i mulle teabenõudes soovitud dokument väljastama.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Olles täiendavalt analüüsinud MKM-i koostatud memorandumit, mis esitati 2011. aasta 22. detsembri valitsuskabineti nõupidamisele Rail Balticu rajamise küsimuse arutamiseks, sisu, oleme otsustanud AvTS § 35 lg 1 p 3 alusel kehtestatud juurdepääsupiirangu tühistada.

22.02.2017 on MKM edastanud vaide esitajale teabenõude korras soovitud memorandumit.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

16.01.2017 sai Andmekaitse Inspeksioon vaide esitajalt selgitustaotluse seoses asjaoluga, et MKM oli keeldunud vaide esitaja teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud dokumendile on kehtestatud juurdepääsupiirang. Vaide esitaja palus selgitustaotluse punktides 1-3 hinnangut, kas MKM-i kehtestatud juurdepääsupiirang on vastavuses AvTS-ga või on tegemist rikkumisega.

Kuna ilma järelevalvemenetlust läbi viimata ja konkreetse dokumendiga tutvumata ei olnud võimalik vaide esitajale tema soovitud hinnangut anda ning pöördumisest võis aru saada, et vaide esitaja sooviks oli vaidlustada teabenõude täitmisest keeldumist ja dokumendile piirangu seadmist, siis palusin vaide esitajal oma pöördumist täpsustada. Samuti selgitasin, et kui vaide esitaja leiab, et MKM-i tegevus rikub tema õigusi, siis on tal õigus/võimalus esitada vaide.

Seega ei ole antud juhul vaide esitamise põhjuseks mitte inspeksiooni kiri 25.01.2017 nr 2.1-5/17/106, nagu on vaide esitaja märkinud, vaid vaide on esitatud inspeksiooni kirjas toodud selgitustest tulenevalt. Vaide esimeks on MKM-i poolt teabenõude täitmisest keeldumine ning teabele ilma õigusliku aluseta piirangute kehtestamine.

Teabenõudele vastamine

Vaidlust ei ole selles, et vaide esitaja poolt soovitud memorandumi puhul on tegemist avaliku teabega AvTS-i mõistes, millele saab kehtestada juurdepääsupiirangud üksnes siis, kui selleks on seadusest tulenev alus.

AvTS § 17 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue teabenõudja poolt soovitud viisil. Sama seaduse § 23 sätestab teabenõude täitmisest keeldumise alused, mille lõige 1 punkti 1 kohaselt keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust. AvTS § 23 lg 3 kohaselt teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendustega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul.

Antud juhul on MKM mõlemale vaide esitaja poolt soovitud teabenõudele vastanud seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Esimese teabenõude vastuses on MKM märkinud, et soovitud dokument on tunnistanud asutusesiseseks kasutamiseks, viimata konkreetsele piirangu alusele ega selgitanud muul viisil piirangu kehtestamise vajadust. Seega ei ole MKM nõuetekohaselt ja arusaadavalt põhjendanud vaide esitajale teabenõude täitmisest keeldumist.

Teise teabenõude vastuses on küll MKM viidanud keeldumise alusele, kuid pole põhjendanud, kuidas teabe avalikustamine kahjustaks välissuhtlemist. Tõsi, seadus ei sätesta kui põhjalikult tuleb keeldumist põhjendada, kuid leian siiski, et keeldumisest peaks olema võimalik aru saada, miks konkreetset teavet ei väljastata. Kuna AvTS § 35 lg 1 p 3 puhul peab teabevaldaja enne piirangu kehtestamist hindama/kaaluma, kas ja kuidas konkreetse teabe väljastamine võib kahjustada välissuhtlemist, siis eeltoodud punkti alusel keeldumise korral tuleb keeldumist ka teabenõudjale arusaadavamalt põhjendada ning ei piisa ainult seaduse sättele viitamisest. Mida põhjalikum ja arusaadavam on selgitus, seda vähem tekib vaidlusi.

Antud juhul oli ka küsitav, kas piiranguga oli hõlmatud kogu dokument. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 2, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Samuti tuleb teabenõude korral ka piirangu alused üle vaadata ning hinnata, kas mõni piirang on muutunud kehtetuks või mõne piirangu kehtestamise vajadus on ära langenud. Kuna menetluse käigus on MKM juurdepääsupiirangu kehtetuks tunnistanud ning vaide esitajale soovitud dokumendi edastanud, siis puudub antud juhul vajadus analüüsida, kas ja mis ulatuses oli piirangu kehtestamine põhjendatud.

Lähtudes eeltoodust, et vaide esitajale on menetluse käigus tema poolt soovitud dokument edastatud, siis on õiguslik olukord saavutatud ning puudub alus ettekirjutuse tegemiseks, mistõttu tuleb vaie ettekirjutuse tegemiseks jätta rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel